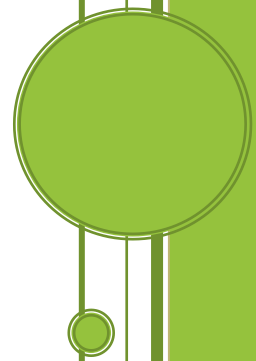

BILAGA 1

Verksamhet i samverkan

Trollhättans stad, Vänersborgs kommun, Grästorps
kommun och Arbetsförmedlingen Fyrbodal

Innehåll

Beskrivning av målgruppen	2
Kartläggning av målgruppens behov	2
Organisering av samverkan	3
Respektive parts bidrag	5
Samlokalisering och resurser	5
Rustande insatser	7
Samverkan med övriga aktörer	7
Arbetsprocesserna runt individen	8
Gemensam planering	8
Rutiner, arbetssätt och kontaktvägar	9
Projekt	12
Arbetsgivarkontakter och kompetensförsörjning	13
Branschstruktur	13
Kartläggning av det lokala kompetensförsörjningsbehovet	15
Lokala jobbspår	17
Social hänsyn vid offentlig upphandling	18
Hälsöfrämjande-, Jämställdhets- och ungdomsperspektiv	19
Uppföljning av samverkan	20

Beskrivning av målgruppen

Målgrupp A som bedöms vara i behov av gemensamma insatser är bred och omfattar i stort sett alla bosatta i respektive kommun som uppstår försörjningsstöd. Undantaget de med en social situation som medför att man ej kan ta ett arbete eller långtidssjukskrivna som kan uppvisa läkarintyg.

Totalt finns 1294 individer i målgrupp A.

I **Trollhättan** finns 754 individer inom målgrupp A. 58 % av målgruppen.

I **Vänersborg** finns 496 individer inom målgrupp A. 38 % av målgruppen.

I **Grästorp** finns 44 individer inom målgrupp A. 4 % av målgruppen.

Målgrupp B är individer som enbart har en förgymnasial utbildning, med fokus på unga och utomeuropeiskt födda. Januari 2020 är cirka 1450 personer (unga och utomeuropeiskt födda) med enbart en förgymnasial utbildning i Trollhättan, Vänersborg och Grästorp inskrivna på Arbetsförmedlingen. Varav 400 personer är unga 18-24 år och 1250 personer är utomeuropeiskt födda.

840 personer är bosatta i Trollhättan, 58% av målgrupp B.

560 personer är bosatta i Vänersborg, 38% av målgrupp B.

50 personer är bosatta i Grästorp, 4 % av målgrupp B.

Ca 65 % av målgrupp A och 85 % av målgrupp B är utomeuropeiskt födda.

Etableringsprogrammet sträcker sig över två år och de flesta individer i målgrupp B behöver en längre tid för att etableras på arbetsmarknaden. Målgrupp B är eller blir därav i stor utsträckning den samma som målgrupp A.

Kartläggning av målgruppens behov

Eftersom arbetsmarknaden varit ganska god de senare åren har också behovet av stöd synliggjorts mer hos de arbetssökande som inte lyckats komma i yrkeslivet eller påbörjat studier. Det går nu dock se vissa tendenser av eventuell konjunkturförändring i form av ökad ungdomsarbetslöshet. Unga som inte påbörjar gymnasiet, hoppar av eller inte fullföljer en gymnasieutbildning löper stor risk för återkommande arbetslöshet.

Vi kan konstatera att en stor andel av den totala målgruppen saknar motsvarande gymnasial utbildning. En godkänd gymnasieutbildning är det normala grundkravet för att kunna konkurrera om jobben, men det kan variera mellan yrken. Inom många serviceyrken är även körkort och kunskaper i svenska ett krav. Därtill saknas ofta yrkeserfarenhet som är gångbar på den svenska arbetsmarknaden. Många har heller inte de egna nätverken och referenser som ofta behövs för att snabbt komma in på arbetsmarknaden.

Vi ser också att flertalet individer i målgruppen har en ohållbar social situation i familjen och i andra relationer. Vår uppfattning är att många mår psykiskt dåligt av olika anledningar samt

att det är en klar ökning av olika specifika kognitiva funktionsnedsättningar. Men även andra hälsobekymmer. Kan därav konstatera att det finns ofta ett behov av att klargöra individens förutsättningar och förmåga att arbeta.

I avsaknad av formella kompetenser och de meriter som efterfrågas av arbetsgivare har målgruppen sammantaget svårt att konkurrera genom att på traditionellt sätt söka arbete, utan är i behov av insats för ackverering, introduktion och uppföljning på arbetsplats. Här behöver man i matchning mer utgå från den mjuka kompetensen. Många är i behov av grundläggande språklig utbildning i svenska. En utmaning är att nyttja den utbildningsinsats som bäst passar individens inlärningsförmåga. Vi behöver även se till vad som krävs för att individen ska bli anställningsbar och kanske ibland mer fokusera på att tala svenska i en arbetsliknande miljö.

Individer i målgrupp A är i behov av en myndighetsgemensam planering med samsyn kring respektive parts regelverk och uppdrag. I detta omfattar även att överlämning och återaktualisering hos respektive part sker inom ramen för samverkan. Individen är även i behov av att samverkande parter fullt ut nyttjar den gemensamma verktygslådan av studie- och arbetsförberedande insatser, som finns till förfogande för individen. Samt att matchning sker till rätt insats utifrån individens behov och förutsättning. För målgrupp B är behovet stort kring en väl fungerande struktur i syfte att tidigt i processen möta individens behov av utbildning kopplat till ett yrke. Studie- och yrkesvägledning blir här ett centralt behov.

Organisering av samverkan

För att inte skapa parallella strukturer byggs en samlad överenskommelse som i mångt och mycket tar avstamp i redan befintlig samverkan. Respektive samverkanspart har en uppdragsgivare med förväntningar kring resultat man vill uppnå genom ett gemensamt arbete. Organiseringen syftar till att ge en tydlig och funktionell struktur för förankring, ansvarsfördelning, kontaktvägar och gemensamma rutiner/arbetsätt.

Storstyrgrupp träffas två gånger per år och består av verksamhetschefer. Gruppen ansvarar för övergripande strategi och förankring på lednings- och politisk nivå.

Arbetsförmedlingen: Anna Johansson och Leif Johansson

Trollhättan: Annika Andersson och Helena Kortered

Vänersborg: Ulrika Gardtman och Åsa Thuresson

Grästorp: Hans Ekenskär

Kunskapsförbundet: Johan Olofsson och Jan-Erik Aronsson

Campus Västra Skaraborg: Mariella Niemi

Styrgrupp träffas regelbundet och består av enhets-/sektionschefer.

Ordförandeskapet hålls terminsvis (6 månader) med rullande schema mellan kommunerna, start i maj 2020. Gruppen ansvarar för måluppfyllelse och att de organisatoriska förutsättningarna finns hos respektive samverkanspart. Hanterar verksamhetsnära frågor som kräver ett beslutsmandat samt säkerställer att nödvändiga resurser finns i det dagliga

arbetet. Styrgruppen utgörs av följande parter nedan, men andra aktörer kan bjudas in för hantering av specifik fråga.

Arbetsförmedlingen: Samir Rajic och Carina Tell

Trollhättan: Lejla Fatic och Caroline Tolleson

Vänersborg: Alexander Oskarsson, Martin Lindqvist och Sufyan Kadhim

Grästorp: Maria Flood

Kunskapsförbundet: Anette Ambrén och Malin Kumlin

Campus Västra Skaraborg: Annelie Svantesson och David Lantz

Samverkansgrupp är de som i det dagliga arbetet arbetar tillsammans i samverkan. Det gemensamma arbetet bör i första hand fokusera på varje individs behov, snarare än vad som är enklast för de enskilda, samverkande organisationerna. Det är lättare att arbeta konstruktivt och flexibelt med individen i fokus, och det leder i sin tur till bättre samverkan. Samverkansgruppens storlek och sammansättning kan skilja sig i de olika kommunerna, men grunden utgörs av arbetskonsulent, arbetsförmedlare, socialsekreterare och samordnare.

Arbetsgrupp kompetensförsörjning och jobbspår är kommungemensam och har till uppgift att föra en dialog kring kompetensförsörjning samt tillsammans med arbetsgivare utforma jobbspårens innehåll, ta fram lämpliga kandidater, följa upp och säkerställa kvalitet.

Gruppen består av rektor (vuxenutbildningen), företagsrådgivare, näringslivsutvecklare, arbetskonsulent, arbetsförmedlare och samordnare.

Kan vid behov bjuda in andra aktörer exempelvis Högskolan Väst, Folkhögskolan, Kommunala personalkontoret, lokala arbetsgivare eller representanter för företagsföreningar.

Arbetsförmedlingen: Alisia Johansson samt två utsedda arbetsförmedlare

Trollhättan: Snjezana Budes, Martina Dahlström Stigsson och Robin Mashallah

Vänersborg: Patrik Jatko, Almir Dzafic och Mikael Nilsson

Grästorp: Anne Arvidsson och Sofia Jessen

Kunskapsförbundet: Johan Hector

Campus Västra Skaraborg: Annelie Svantesson

Samordnare finns i Trollhättan, Vänersborg och Grästorp. Samordnarens uppdrag är att vara lokalt operativt ansvarig för överenskommelsen. Att överenskommelsen verkställs och vidareutvecklas utifrån uppdrag från styrgrupp.

Respektive parts bidrag

Utgångspunkten i denna överenskommelse om samverkan är att respektive part har ett tydligt uppdrag i genomförandet av processen och att det är en del av respektive parts kärnverksamhet. Det garanterar att varje part tillför de kompetenser och resurser som behövs, oavsett om det är frågan om personalresurser, specialistkompetenser eller utbildningsplatser. Genom kunskap och respekt för varandras uppdrag och professioner undviker man felaktiga förväntningar på varandra och kan ta tillvara de kompetenser som finns inom de olika professionerna. Samtidigt bidrar samverkan till att utförandet blir effektivt och att synergieffekter uppstår, de olika perspektiven berikar det gemensamma arbetet. Arbetsmarknadsprojekt och ESF-projekt ses som ett komplement i arbetet kring målgruppen, vilket kan medföra ökade resurser.

Samlokalisering och resurser

För att samverkansarbetet ska fungera behöver det finnas en regelbunden kommunikation och etablerade former för hur samverkansgruppen ska fatta gemensamma beslut. Både genom informella och formella mötesstrukturer. Att vara placerade på samma ställe fysiskt är därav helt avgörande. Det skapar kortare beslutsvägar och möjliggör informella kontakter, något som även kan öka tilliten mellan de samverkande parterna. Samverkan underlättas av att medarbetarna ser likadant på problem, behov och åtgärder inom samverkansområdet vilket en samlokalisering bidrar till.

Samlokaliseringen sker i lokaler som tillhandahålls av arbetsmarknadsenheten i respektive kommun. I samlokaliseringen arbetar personal från arbetsmarknadsenheten, ekonomiskt bistånd, vuxenutbildningen och Arbetsförmedlingen.

Enligt vad som lyfts i kartläggningen av målgruppens behov är det målgrupp A som utgör det gemensamma arbetet i samlokaliseringen och resurserna fördelas utifrån denna målgrupps storlek och verksamhetens förutsättningar samt uppdrag. Kommunernas Arbetsmarknadsenheter lägger hela sitt fokus och sina resurser i arbetet kring målgruppen.

Arbetsförmedlingen bidrar i samlokaliseringen med personella resurser i form av arbetsförmedlare. 100 % av arbetsförmedlartjänst i Trollhättan och 100 % av arbetsförmedlartjänst i Vänersborg. Totalt är dessa arbetsförmedlartjänster ansvarig handläggare för 500 individer inom målgrupp A i dessa tre kommuner som överenskommelsen gäller. Handläggaren som utgår från Trollhättan har 235 individer i Trollhättan och 15 i Grästorp, med likadant upplägg för handläggaren som utgår från Vänersborg. De turas sedan om att bemanna samlokaliseringen i Grästorp en dag per vecka. Arbetsförmedlaren som arbetar i samverkan har även till uppdrag att utifrån behov upprätta en gemensam planering för andra individer inom målgrupp A i respektive kommun. Vid behov av uppföljning och beslutsfattande kring insatser för dessa individer finns dock utsedda kontaktpersoner på Arbetsförmedlingen som hanterar ärendet.

Då Arbetsförmedlingens bidrag utifrån förutsättningar är begränsade i förhållande till målgruppens storlek och behov av samverkan är det av vikt att resurserna som tillförs nyttjas fullt ut i ovanstående uppdrag.

För att detta ska fungera krävs:

- En långsiktighet kring vem som arbetar i samverkan.
- Att uppdraget inte fördelas på del av tjänst.
- Att arbetsuppgifterna renodlas till uppdraget.

I samlokaliseringen bidrar Studie- och yrkesvägledare från Kunskapsförbundet med 30 % av tjänst i Trollhättan och 30 % i Vänersborg. Campus Västra Skaraborg bidrar med 10 % av tjänst från Studie- och yrkesvägledare i Grästorp. Studie- och yrkesvägledarens uppgift är att delge information kring studier och vägleda individer i målgrupp A.

Arbetskonsulenter och jobbcoacher har i samverkan en koordinerande roll men arbetar även med att på individuell nivå bedöma, rusta och matcha deltagarna i målgrupp A.

Socialekreterarnas roll i samverkan är uppföljning av individens medverkan i insatser samt arbeta med sådant som påverkar förmåga att följa en gemensam planering och stödja individen mot egenförsörjning. Respektive kommun tillhandahåller en samordnare som sammankallar och håller i möten och tillsammans med respektive handläggargrupp hantera praktiska frågor och rutiner i den dagliga verksamheten. Utöver dessa professioner finns andra att tillgå utifrån befintlig verksamhet i respektive kommun och målgruppens behov.

Det **gemensamma arbetsgivararbetet** utgår från arbetsgivarnas behov av kompetensförsörjning och individen i målgruppens behov av att rustas för att bli matchningsbar. Det bör framöver i alla tre kommuner utvecklas metoder/modeller för att samordna företagskontakter.

Arbetsförmedlingen bidrar med resurser i form av företagsrådgivare och arbetsförmedlare. Företagsrådgivarens uppdrag är att inom ramen för samverkan och denna överenskommelse strategiskt arbeta med kompetensförsörjningsfrågor. Vilket innebär företagskontakter i syfte att lyssna av företagets behov. Arbetsförmedlaren ansvarar för uppföljning med arbetsgivare/arbetsmarknadsutbildningsanordnare under pågående jobbspår utifrån deltagaren och eventuell anställning med lönestöd.

I det gemensamma arbetet med jobbspåren bidrar Kunskapsförbundet och Campus Västra Skaraborg med en rektor samt utifrån behov studie- och yrkesvägledare. Rektorns roll är att delge vad vuxenutbildningen kan bidra med kring utbildningsinsatser och föreslå möjliga studieupplägg. Delger vid uppföljningar individens progression kopplat till pågående jobbspår innehållande kommunal vuxenutbildning.

Arbetskonsulent/jobbcoach från kommunens arbetsmarknadsenhet för dialog med lokala företag kring specifika behov, presenterar målgruppen och de insatserna vi kan erbjuda. Finns med som ett stöd till arbetsgivaren och deltagare under jobbspåren. Kommunens näringslivsutvecklare har i samverkan samma uppdrag som Arbetsförmedlingens företagsrådgivare men ingen uttalad roll i genomförandet av jobbspåren.

Rustande insatser

Vi kan konstatera att en stor andel av målgruppen har liten eller ingen erfarenhet från ett arbetsliv. Många behöver exempelvis få chansen att pröva befinna sig i en arbetsliknande situation och i den sociala konstruktion som ett arbete är. Där fyller de praktiska verksamheterna på kommunernas arbetsmarknadsenhet en viktig roll. I de praktiska verksamheterna kan man se huruvida individen uppfyller arbetslivets basala krav och att man har de generella arbetslivskompetenser som krävs, för att vara anställningsbar. De praktiska verksamheterna kan också fylla en "rustande roll" när det finns behov av att träna och utveckla sina färdigheter. Arbetsmarknadsenheten bidrar med platser för språkträning. Språkträningen fokuserar på att tala svenska i vardagen och kan antingen användas i kombination med SFI för att påskynda en progression eller i syfte att rusta individen mot anställningsbarhet. Dessa platser är tillgängliga utifrån behov för individer i målgrupp A. När möjlighet till merkostnadsersättning utifrån deltagande i program genom Arbetsförmedlingen finns ska detta användas.

Trollhättan och Vänersborgs kommun ska samverka med Kunskapsförbundet för att ta fram yrkespaket (förberedande jobbspår) innehållande yrkesorientering och yrkessvenska för individer som tillhör målgrupp A och har avslutats från traditionell läroplansgrundad SFI-undervisning på grund av bristande progression.

Samverkan med övriga aktörer

Sammantaget finns det ett utvecklat samarbete med andra aktörer än de som ingår i överenskommelsen såsom utbildningsanordnare, kompletterande aktörer, fackliga organisationer, föreningsliv med flera. Det är viktigt att nyttja dessa samarbeten i den fördjupande samverkan. Dalslands folkhögskola är i synnerhet en viktig samverkanspart utifrån målgruppen och gemensamma projekt. Det finns sedan tidigare en lång tradition att samverka med de fackliga organisationerna när det gäller arbetsmarknadspolitiska insatser och aktiviteter, till exempel genom samråd och olika överenskommelser, vilket gäller såväl Arbetsförmedlingen som kommunerna.

Arbetsförmedlingen ska tillsammans med avtalade fristående aktörer pröva, utveckla och utvärdera den nya tjänsten Rusta och matcha (ROM). Det är en LOV:ad tjänst med 32 kommuner som medverkar i landet, Trollhättan, Vänersborg och Grästorp ingår, starten skedde mars 2020. Prövningen om ROM är aktuellt för individer görs av Arbetsförmedlingen i ett statistiskt verktyg (AI) som bedömer om den arbetssökande uppfyller kraven. En uppskattning är att ca 18-20% av Arbetsförmedlingens kunder kommer att uppfylla kraven för att kunna delta i Rusta och matcha (ROM).

Om kunden uppfyller kraven för att delta i ROM väljer kunden själv leverantör, individen och leverantören gör tillsammans en planering. Placeringen hos leverantören sker under 6 månader+6 månader. Idag finns 8 leverantörer i vårt område.

För nyinskrivna kunder via arbetsförmedlingens digitala kanaler prövar man alltid möjligheten till Rusta och matcha (ROM) vid inskrivningssamtalet i dom digitala kanalerna. (enbart kunder boende i de 32 kommunerna). För kunder redan idag inskriva hos Arbetsförmedlingen kommer man att prövas mot Rusta och matcha (ROM) enligt en så

kallad förprofilering under maj-juni 2020. Utifrån den kommer man kunna göra bedömning om aktivitet/program finns redan och Rusta och matcha inte är aktuell.

Ställningstagande om/hur Rusta och matcha (ROM) ska prövas för individer i målgrupp A kommer vi att kunna svara på när förprofileringen är klar och bearbetningen är klart på lokalt kontor under början på sommaren.

När beslutet tas utifrån individens behov om deltagande i tjänsten Rusta och matcha (ROM) för individer i målgrupp A är det motiverat att kommunen också samverkar med den fristående aktören exempelvis genom att öppna upp för arbetspraktik inom kommunal verksamhet.

Arbetsprocesserna runt individen

Målsättningen är att inom ramen för överenskommelsen arbeta fram en modell för målgrupp A som erbjuder ett samlat stöd från lokala myndigheter. Syftet är att med gemensamma resurser öka målgruppens möjlighet till långsiktig egenförsörjning och förkorta tiden i bidragsberoende. Samverkansprocessen startar med en gemensam planering som mynnar ut i spår med olika delmål mot antingen studier eller arbete.

Respektive kommun behöver ta fram en process för hantering av intag och flöden utifrån resurser och uppdrag runt arbetet med individen.

Kontinuerlig uppföljning och flexibilitet mellan olika professioner är avgörande för individens väg mot målet. Fokus är tydlig koppling mot näringslivet och riktade insatser för att kompetensförsörja närområdet, inte minst via arbetspraktik och jobbspår.

Arbetsförmedlingens och kommunens befintliga insatser, metoder och verktyg implementeras i den nya samarbetsformen. Insatser och aktiviteter skapas även utifrån behov. Individens egenansvar och vikten av engagemang tydliggörs och förstärks vid flera tillfällen under processen. Hälsa är även en av flera "röda trådar" som löper genom processen. Alla frågor som rör individer i målgrupp A:s planering går genom samlokaliseringen eller utsedda kontaktpersoner på Arbetsförmedlingen. För målgrupp B är fokus i överenskommelsen väl fungerande strukturer och rutiner i syfte att tidigt i processen möta individens behov av utbildning.

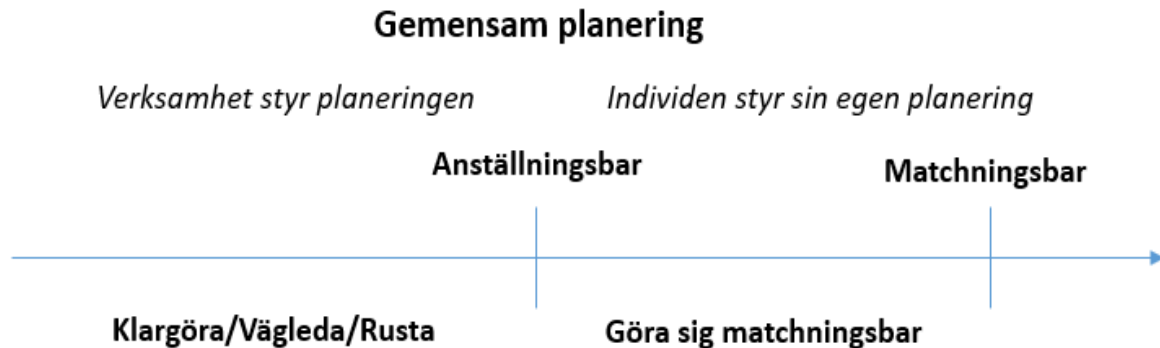
Samverkansgruppen har mötesformer för både individärenden och metodutveckling. Exempelvis elevkonferens med SFI, som syftar till att föra en dialog kring elevens progression och behov av stödjande insats. Det är av vikt att på ett tidigt stadium föra en dialog om annan insats är bättre lämpad för att rusta individen mot ett arbete.

Gemensam planering

Individens väg mot ett arbete kan beskrivas enligt nedanstående modell där en gemensam planering innebär att möta upp individen utifrån vart den befinner sig.

Med anställningsbar menas att det finns en vilja att arbeta, konstaterad arbetsförmåga kopplat till visst specifikt yrke, kunskap om arbetslivets basala krav och en grundläggande språklig förmåga att kunna ta till sig arbetsuppgifter/säkerhetsföreskrifter på svenska.

Ett delmål är att individen när den uppnår en anställningsbarhet även ska kunna äga och styra sin egen planering. Med matchningsbar menas att individen har den formella kompetens som krävs inom ett visst specifikt yrke. Individen är rustad att på egen hand kunna söka och erhålla en anställning.

För att kunna göra en effektiv planering behövs en samlad bild kring individens bakgrund/förutsättningar och önskan/målsättning. Det behöver göras en bedömning vart individen befinner sig på vägen mot arbete för att kunna erbjuda rätt insats i rätt tid. Den gemensamma planeringen bestående av lämpliga insatser utgår således från arbetsmarknadens krav kopplat till individens bakgrund och förutsättningar samt arbetsmarknadens förutsättningar kopplat till individens önskan och målsättning. Hänsyn tas till de samverkande parternas uppdrag och regelverk med målsättning kring en varaktig egenförsörjning.

Motiverande samtal (MI) kan med fördel användas som process för att få fram individens delaktighet i den gemensamma planeringen.

Engagera: Relationsbyggande med fokus på att lyssna, utforska individens mål och värderingar.

Fokusera: Komma överens om målbeteende

Framkalla: Prata om förändringar

Planera: Stimulera beslut och utarbeta en handlingsplan

En gemensam verktyglåda av insatser utarbetas i respektive kommun.

Insatserna kategoriseras i en tidslinje utifrån ovanstående modell. På så sätt kan man påvisa vart individen befinner sig, vad som krävs av individen och bygga kedjor av insatser med en tydlig målbild. Verktyglådan uppdateras regelbundet utifrån förändringar som sker i utbudet av insatser.

Rutiner, arbetssätt och kontaktvägar

Klargöra arbetsförutsättningar

Utifrån målgrupp A kan konstateras ett stort behov av samverkan. Individer med en kombination av medicinska, psykiska, sociala och arbetsmarknadsrelaterade problem har ofta flera olika samhällskontakter. De riskerar att hamna i en gråzon när stöd och insatser

krävs från flera olika aktörer, vilket i värsta fall kan leda till en rundgång mellan skola, socialtjänst, Arbetsförmedlingen, hälso- och sjukvård och Försäkringskassan med kortsiktiga och ineffektiva insatser som följd.

För de som kan delta finns i den gemensamma verktygslådan olika insatser att tillgå för att klargöra arbetsförmåga. Några av insatserna i verktygslådan bedrivs genom finansiering av samordningsförbund. Samordningsförbundens uppgift är i första hand att verka för att medborgare ska få stöd och rehabilitering som ger dem möjlighet till egen försörjning. Insatserna syftar ofta till att samlokalisera, utveckla gemensamma metoder och individanpassa insatser så att man når en ökad effektivitet. Genom samverkan i samordningsförbunden utvecklar parterna det gemensamma ansvarstagandet och därmed välfärds- och rehabiliteringsarbetet. Samordningsförbund beslutar själva hur samarbetet ska utformas utifrån lokala förutsättningar och behov. På sikt bör det finnas en mer tydlig koppling mellan samordningsförbunden och denna överenskommelse om samverkan.

När arbetsförmåga är klargjord är det bra om samverkande parter har kännedom om de möjligheter till stöd och anpassning som finns tillhands. Många i målgruppen saknar dock en tidigare förankring i den svenska arbetsmarknaden, vi kan därav inte likställa klargörandet med process inom en arbetslivsinriktad rehabilitering, där det handlar om att återfå en viss arbetsförmåga. För att kunna utreda och göra en bedömning av arbetsförmåga måste individen kunna delta i om så behövs anpassade insatser. När individen genom upprepade försök inte klarar detta görs bedömningen av Arbetsförmedlingen enligt förordning att deltagare inte kan tillgodogöra sig insatserna och att syftet med programmet inte kan uppnås, därmed återkallas programmet. Anledningen kan vara social situation, psykiskt och/eller fysiskt mående. Inte sällan saknas utlåtande från vården om hälsotillstånd. Detta kan inte likställas med ett utlåtande kring arbetsförmåga. Det är istället ett ställningstagande att individen i dagsläget inte står till arbetsmarknadens förfogande. Ställningstagandet för individer i målgrupp A bör kommuniceras i samverkan samt en gemensam plan för hur ärendet hanteras framöver bör upprättas, exempelvis innehållande vad som ska ske innan insatser på Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsenheten är aktuella på nytt samt hur ärendet återaktualiseras i samverkan.

Vägleda och motivera

För individer i målgrupp A finns det bokningsbara tider med studie- och yrkesvägledare i lokal för samlokaliseringen. En återkoppling sker till samverkansgruppen efter avslutad vägledning. För individer i målgrupp B ska det i varje kommun finnas tydliga kontaktvägar till studie- och yrkesvägledare. Med tydlig kontaktväg menas befintliga rutiner som alla samverkande parter känner till och kan hänvisa till i samtal med deltagare. Motiverande- och yrkesvägledande samtal genomförs även av arbetskonsulent/jobbcoach på kommunernas arbetsmarknadsenhet.

Kommunens aktivitetsansvar

I målgrupp B finns ungdomar som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret. Vilket innebär ungdomar 16 - 20 år som av någon anledning inte har fullföljt gymnasieutbildning på nationellt program eller liknande och som enbart har studiebevis och inte examensbevis. Dessa ungdomar ska erbjudas lämpliga åtgärder och stöd för att fullfölja sin utbildning om individen inte arbetar.

Det kommunala aktivitetsansvaret innebär att kommunen löpande under året ska:

- Identifiera och kontakta berörda ungdomar
- Skaffa information om ungdomars sysselsättning
- Erbjudas individuellt anpassade åtgärder som i första hand syftar till studier
- Dokumentera insatser och åtgärder på lämpligt sätt
- Inhämta uppgifter om och föra register över ungdomar i målgruppen som rapporteras till SCB två gånger per år.

De insatser som erbjuds dessa ungdomarna i respektive kommun är bland annat motiverande samtal, studie- och yrkesvägledning, studiebesök på olika lärosäten exempelvis folkhögskolan men även information om arbetsmarknaden och hur man söker arbete. Individerna erbjuds även ett koordinerande stöd vid kontaktetablering med exempelvis Arbetsförmedlingen, Socialtjänsten samt hälso- och sjukvården.

Svenska för invandrade (SFI) och samhällsorientering

Arbetsförmedlingen ansvarar för insatser under etableringstiden. Samhällsorientering och undervisning i svenska är obligatoriska insatser i programmet och utförs av kommunen. För att säkerställa att individen tar del av dessa insatserna och att kommunen får kännedom om att individen ingår i etableringen gör Arbetsförmedlingen anmälan/ansökan till dessa insatser i samband med beslut om etableringsprogrammet.

Anmälan till samhällsorientering görs för kommuninvånare i Trollhättan och Vänersborg av arbetsförmedlare genom registrering i SODA. Anmälan till samhällsorientering i Grästorp görs av arbetsförmedlare enligt gällande system i Västra Skaraborg.

Ansökan till SFI görs genom framtagna blankett som deltagaren och arbetsförmedlare hjälps åt att fylla i och deltagaren sedan lämnar till Kunskapsförbundet Väst (Trollhättan och Vänersborg) och Campus i Västra Skaraborg (Grästorp).

För de elever i Trollhättan och Vänersborg som inte läst SFI tidigare startar studierna med två veckors introduktion. Gällande Grästorps elever är introduktionen fyra veckor vid Campus i Västra Skaraborg. Introduktionen syftar till att förbereda och digitalt rusta eleverna inför kommande studier på SFI. SFI-intro hålls i Trollhättan med start var femte vecka. Vid Campus i Västra Skaraborg är intervallen med start var fjärde vecka.

Utbildningsplikten

Utbildningsplikten gäller arbetssökande i etableringsprogrammet med kort utbildningsbakgrund som inte bedöms kunna matchas mot ett arbete under tiden i programmet. Utbildning som ska erbjudas inom ramen för utbildningsplikten är SFI eller motsvarande utbildning vid folkhögskolan, samhällsorientering och utbildning inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande eller gymnasial nivå, särskild utbildning för vuxna eller motsvarande utbildning inom folkhögskolan.

Arbetsförmedlaren gör bedömning om individen tillhör målgruppen för utbildningsplikt. Om deltagaren tillhör utbildningsplikten markeras detta i ansökan till SFI.

Vuxenutbildningen gör en bedömning kring vilka studier som individen kan ta del av utifrån förutsättningar, behov och mål med studierna. Deltagaren får hjälp att ansöka. Antas eleven till studier upprättas en studieplan. Görs bedömningen att studier inte kan erbjudas meddelas Arbetsförmedlingen genom utsedda kontaktpersoner.

Studieförberedande orienteringskurs kan vara en lämplig insats för individer som har förutsättningar att på sikt fortsätta studera. För övriga som ändå omfattas av utbildningsplikten behöver vi skapa andra insatser exempelvis orienteringskurs med ett yrkesförberedande innehåll. Avstämningar kring elever som studerar inom ramen för utbildningsplikt bör regelbundet genomföras för att följa upp elevens progression. Rutiner för detta ska utvecklas, ett förslag är att detta sker samtidigt som befintliga elevkonferenser med SFI.

Lösningssinriktat förhållningssätt

Ett arbete uppstår i en situation när två människor möts - en som har ett behov av att få något utfört och en som kan och vill utföra det mot ersättning. Då individen är anställningsbar kan den matchas mot arbete på arbetsmarknaden. Att marknadsföra börjar med att lyssna. Vi behöver bli bättre på att möta arbetsgivare för att utröna vilka behov som finns i vardagen och vilka resurser/färdigheter som krävs för att tillgodose dem. Arbetskonsulenter och jobbcoacher vid kommunerna utgår från ett arbetssätt med ett aktivt, uppsökande arbetsgivararbete och matchning utifrån "mjuk kompetens". Det vill säga att de arbetssökande matchas och marknadsförs mot lämpliga arbetsgivare utifrån personlighet, drivkrafter och egenskaper, och inte endast utifrån formella meriter.

Projekt

Det finns ett antal projekt som bygger på samverkan kring målgruppen för denna överenskommelse. Insatserna tillgängliggörs de kommuner som är part i projekten. Dessa insatser är därmed också en del av den gemensamma verktygslådan. I projekten finns en tydlig struktur med rutiner och kontaktvägar. Då kommunen i mångt och mycket är utförare av insatserna kommer individärenden och metodfrågor hanteras av medarbetare i samverkansgruppen.

All In

I september 2019 startade genomförandefasen av ESF-projektet All In. Projektet riktas främst till målgruppen utrikesfödda kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden och är i behov av samverkande insatser för att komma vidare mot självförsörjning. Deltagandet startar med ett samordnat kartläggningssamtal. Under samtalet går man igenom individens livssituation, erfarenheter, mål samt kommer överens om eventuellt deltagande i insatserna "Du och ditt liv" språkutbildning, "Hälsoskola för arbete" hälsofrämjande och motivationshöjande aktivitet samt "Vägen vidare" arbets- och studieförberedande insats. Projektet sträcker sig till och med december 2021.

VI-projektet

I mars 2020 godkändes Västra Götalandsregionens ansökan om ESF-projektet VI. Projektet riktas till målgruppen unga som varken arbetar eller studerar, mellan 15-25 år, med fokus på unga med psykisk ohälsa, nyanlända och unga med funktionsvariationer. Projektet bygger på

god samverkan med ett utbud av verksamma och flexibla alternativ för vägledning, studier och vård. Samt utvecklade metoder för att motivera till deltagande exempelvis "En skola för alla" och "Hitta din gnista". Projektet sträcker sig till och med maj 2022.

Arbetsgivarkontakter och kompetensförsörjning

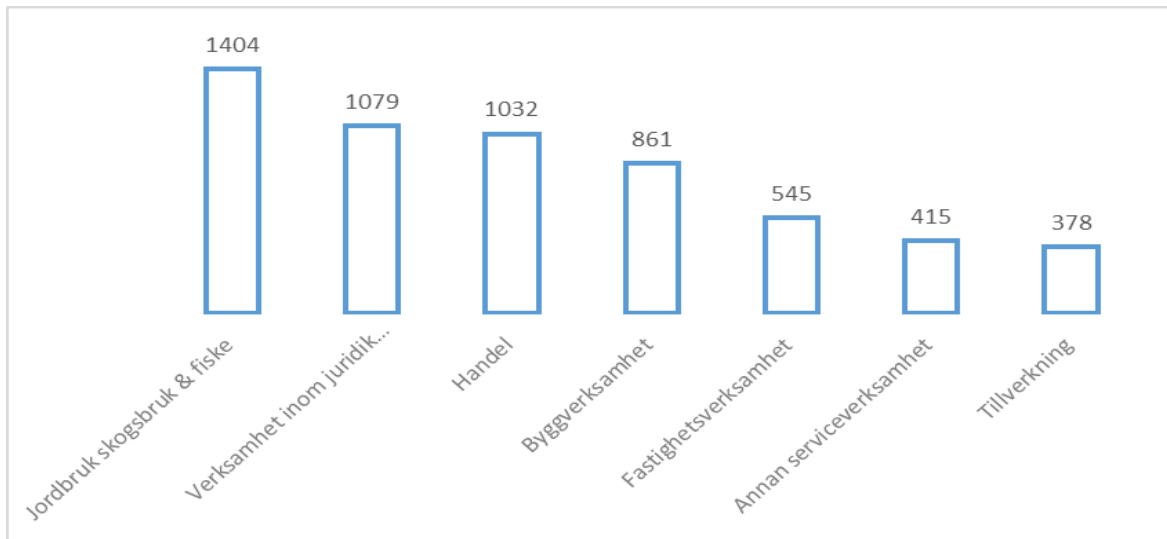
Två gånger per år genomför Arbetsförmedlingen ett prognosarbete. Dessa prognoser grundar sig på intervjuer med arbetsgivare inom olika branscher i kommunerna. Där har arbetsgivaren fått svara på sitt kompetensförsörjningsbehov och hur de upplever utvecklingen inom sin bransch. Arbetsförmedlingens företagsrådgivare och kommunernas näringslivsutvecklare har därtill skapat lokala enkäter för att fånga upp lokala arbetsgivares behov i bredare bransch omtag. Tillsammans har man ett utvecklat samarbete med de lokala arbetsgivarna. Arbetsförmedlingen och kommunens samlade information om den lokala arbetsmarknaden ger därav en bra bild om vilka områden vi kan starta lokala jobbspår för att säkra arbetsgivarnas framtida kompetens- och rekryteringsbehov. Likaså har den kommunala arbetsmarknadsverksamheten ett samarbete med de lokala arbetsgivarna och de olika kommunala verksamheterna. Utifrån kommunen som arbetsgivare finns ett flertal överenskommelser kring sysselsättning och arbete. Arbetsmarknadsavdelningen har personer avsatta för att arbeta med fördjupade arbetsgivarkontakter och praktksamordning inom det privata näringslivet och kommunen. Det bör framöver utvecklas metoder/modeller för att samordna företagskontakter och praktikplatser. Detta i syfte att underlätta för handläggarna att hitta rätt plats utifrån individens behov samt för företagen som idag upplever att de "springs ner" av ett flertal aktörer som söker praktikplatser. En målsättning är även att samverkan ska skapa forum för möten mellan ungdomar, nyanlända och arbetsgivare på en gemensam arena. Kan exempelvis vara att i nära samarbete med lokala företag anordna jobbmässor eller speed-dejting.

Branschstruktur

En kartläggning av branschstruktur gjordes i april 2020. Det är företag i det privata näringslivet som är inkluderade i denna statistik, det vill säga privatägda och utländskt ägda företag som är registrerade som antingen aktiebolag, handels- eller kommanditbolag och enskilda firmor. Offentliga företag, och andra mindre traditionella typer av företag såsom bostadsrättsföreningar och dödsbon är inte inkluderade.

I Trollhättan, Vänersborg och Grästorp finns i nuläget 7 756 registrerade företag fördelat på 3 525 aktiebolag, 3 939 enskilda näringsverksamheter och 292 handels och kommanditbolag. Större delen 64 procent är så kallade egenföretagare utan anställda därefter kommer mikroföretag med 1 till 4 anställda som utgör cirka 23 procent och små företag med 5 till 9 anställda som utgör 5 procent.

Tabell 1. Branschstruktur utifrån antal företag

Den bransch som har flest registrerade företag är jord- och skogsbruk med 1 404 företag som utgör 18 procent av alla företag i de tre kommunerna. Störst andel jordbruk och skogsbruksföretag återfinns i Vänersborg med 696. Inom jordbruk och skogsbruk är 74 procent inom jordbrukssektorn och cirka 25 procent inom skogsbruk. Majoriteten av företagen inom denna bransch är egenföretagare utan anställda. Cirka 8 procent (112 företag) har mellan 1 till 49 anställda, där flertalet har mellan 1 till 4 anställda.

Därefter kommer verksamheter inom juridik, ekonomi och teknik med 1 079 registrerade företag som utgör cirka 14 procent av alla företag i de tre kommunerna. Störst andel företag inom denna bransch återfinns i Trollhättan med 606 stycken. Majoriteten 57 procent återfinns inom arkitekt och teknisk konsultverksamhet samt konsulttjänster till företag. Övervägande del av företagen inom denna bransch har mellan 1 till 4 anställda, cirka 32 procent.

Två övriga stora branscher inom de tre kommunerna är handel med 1 032 registrerade företag som utgör cirka 13 procent av alla företag. Samt byggverksamheten som har 861 registrerades företag, cirka 11 procent. Inom handeln har cirka 55 procent mellan 1 till 99 anställda och inom bygg har cirka 51 procent mellan 1 till 99 anställda. Tillverkningsindustrin inom de tre kommunerna utgöra cirka 5 procent av alla registrerade företag, 378 företag.

Tabell 2. Branschstruktur utifrån antal anställda, inklusive offentlig verksamhet.

Bransch	Antal anställda						
	1 till 4	5 till 9	10 till 19	20 till 49	50 till 99	100 -	
Jordbruk skogsbruk och fiske	97	10	3	2	0	0	112
Utvinning av mineral	1	0	0	0	0	0	1
Tillverkning	75	27	24	20	6	7	159
Försörjning av el gas värme och kyla	8	0	2	4	0	1	15
Vattenförsörjning avloppsrening avfallshantering...	6	4	7	3	2	0	22
Byggverksamhet	282	83	45	27	5	2	444
Handel	329	139	58	35	11	0	572
Transport och magasinering	105	14	13	13	3	4	152
Hotell- och restaurangverksamhet	102	28	19	11	5	0	165
Informations- och kommunikationsverksamhet	70	8	9	6	0	1	94
Finans- och försäkringsverksamhet	27	6	7	2	0	1	43
Fastighetsverksamhet	129	16	1	4	2	1	153
Verksamhet inom juridik ekonomi vetenskap och teknik	353	38	22	15	4	2	434
Uthyrning fastighetsservice resetjänster och andra...	72	24	13	9	10	3	131
Offentlig förvaltning och försvar obligatorisk...	10	5	9	9	10	5	48
Utbildning	45	26	49	41	17	11	189
Vård och omsorg	104	45	58	44	17	15	283
Kultur nöje och fritid	86	26	13	3	1	0	129
Annan serviceverksamhet	129	26	10	3	2	0	170

Kartläggning av det lokala kompetensförsörjningsbehovet

Under hösten 2019 genomfördes en kartläggning av kompetens och rekryteringsbehoven i Trollhättan, Vänersborg och Grästorp där ca 120 stycken företag inom olika branscher medverkade. Undersökningen visade att närmare hälften av alla medverkade företag hade upplevt arbetskraftsbrist vid rekrytering de senaste sex månaderna, 43,6 % i Trollhättan och 45 % i Vänersborg. Framför allt ansåg medverkande företag att det var svårt att hitta rätt kompetens i närområdet. Bristen på arbetskraft påverkade företagen främst genom att det tog längre tid än normalt att rekrytera. Men företagen uppgav även att i stor utsträckning inte lyckades tillsätta de lediga tjänsterna och att befintlig personal fick arbeta mer. Undersökningen visar även att en majoritet av företagen ställer krav på formell utbildning eller erfarenhet inom yrket, ofta efterfrågas både utbildning och erfarenhet. Övervägande delen av medverkande företag har minimumkrav på gymnasieutbildning och körkort. Enligt SCB kommer efterfrågan på arbetskraft att växa kraftigt fram till 2035 och det är personer med examen från en eftergymnasial utbildning som beräknas öka mest. Men företagen lyfter även fram personliga egenskaper som viktiga och då är det framför allt motivation som anses mest betydelsefull. För att bryta ner kompetensbehovet lokalt i Trollhättan, Vänersborg och Grästorp redovisas behoven bransch för bransch utifrån de identifierade kompetensbehoven i undersökningen som gjordes 2019. Då denna kartläggning genomfördes innan Covid-19 kan behoven inom vissa branscher ha förändrats.

Industrin

I området finns en stor tillverkningsindustri med många små och medelstora företag. Där många företagare är knutna till fordonbranschen. Inom industrin finns det fortsatt stort behov av personal. Efterfrågan efter svetsare och CNC-operatörer är fortsatt stort och även efter arbetsledare, maskiningenjörer, produktionstekniker, projektledare och duktiga företags säljare med teknikkompetens. Det efterfrågas i mindre omfattning grovarbetare, även de med tidigare erfarenhet inom yrket.

Byggverksamhet

Inom byggsektorn efterfrågas både yrkesarbetare som anläggare, snickare och tjänstepersoner som exempelvis arbetsledare. Finns även en efterfrågan på personer med kompetens inom renovering, ombyggnation och tillbyggnad. Samt sidoyrken inom bygg som golvläggare, takmontörer, elektriker, målare och plåtslagare. Yrkesbevis är nästan alltid ett krav för att få arbete inom samtliga bygg- eller anläggningsyrken.

Transport

Efterfrågan efter personal inom transportsektorn är stor nationellt men i området verkar det just nu vara en mindre efterfrågan på chaufförer och bussförare. Något större verkar dock behovet av terminalarbetare, truckförare samt personal med erfarenhet och utbildning inom logistik.

Jord- och skogsbruk samt trädgård

Nationellt finns behov av personal till gröna näringarna så som slaktare, styckare, bagare, djurskötare och säsongsjobb inom trädgård. I vårt område finns det ett visst behov av personal inom skogsbruk och lantbruk, framför allt djurskötare och maskinförare. Viss efterfrågan finns även på säsongsarbetare så som kyrkogårdsvaktmästare, trädgårdsarbetare och personal inom livsmedelsindustrin.

Service och fastighet

Inom service och fastighet finns det fortsatt ett mindre behov av lokalvårdare, fastighetsskötare och vaktmästare. Men en stor efterfrågan på fordonstekniker och lastbilmekaniker samt fordonslackerare.

Handel

Handeln är en av de större branscherna området och det finns fortsatt behov av butiksmedarbetare både inom dagligvaruhandeln och sällanhandeln. Framförallt efterfrågas personal till livsmedelsbutiker och byggvaruhandeln för tillfället.

Hotell och restaurang

Inom hotell- och restaurangbransch efterfrågas en stor variation av yrkesgrupper med varierande utbildningsnivå. Serveringspersonal, frukostvärdinnor, kafépersonal samt kockar och måltidsbiträden. Det finns även en efterfrågan av mer nischade yrken som resekonsulter och evenemangsbokare. Arbetsgivarna efterfrågar i stor utsträckning personer med utbildning och erfarenhet inom yrket. Efterfrågan på arbetskraft inom yrkesområdet kännetecknas också av säsongsvariation.

Utbildning

Inom området är efterfrågan inte särskilt stor på lärar- och elevassistenter. Finns annars ett stort behov av alla former av lärare. Framför allt yrkeslärare och ämneslärare.

Vård och omsorg

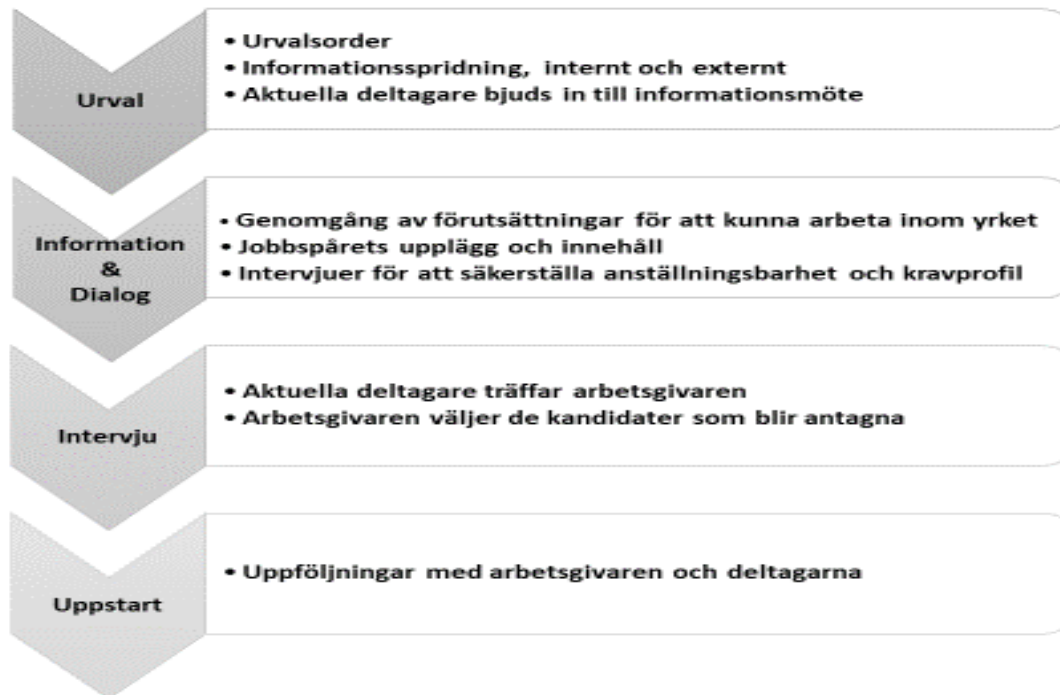
Det är fortsatt en utbredd brist på undersköterskor i området och det finns en stor efterfrågan framför allt inför sommarmånaderna. Det råder därtill en ganska stor efterfrågan på personliga assistenter. Inom barnomsorgen är efterfrågan fortsatt stor på förskolelärare och fritidspedagoger. Vårdbiträden och barnskötare erbjuds i området nästan uteslutande enbart vikariat eller timanställning.

Övriga verksamheter (offentlig sektor)

Kommunerna i området har en ansträngd ekonomi, vilket medför besparingskrav både inom vård, omsorg och utbildning men även andra verksamheter, framför allt de som inte är lagstadgade. Området påverkas även av myndigheters centralisering och nedläggningar av lokala kontor. Inom dessa yrkesområden krävs oftast en högskoleutbildning.

Lokala jobbspår

Ett jobbspår är en kombination av insatser som syftar till att rusta deltagaren inför anställning inom en viss bransch hos en specifik arbetsgivare. Den lokala arbetsgivaren är delaktig i utformningen av insatsen, urvalet av lämpliga kandidater och erbjuder oftast någon form av arbetsplatsförlagt lärande. Insatsen riktas till målgruppen för denna överenskommelse. Beroende på jobbspårets innehåll behöver dock deltagaren vara kvalificerad att anvisas insatserna utifrån befintliga regelverk. Alla samverkande aktörer hjälps åt att ta fram lämpliga kandidater som bjuds in till ett informationsmöte. Av tidigare erfarenheter och lärdomar ser vi att det förberedande arbetet är avgörande för att öka andelen deltagare som slutför jobbspåret och går vidare i anställning. Vi behöver bli bättre på att inför jobbspår fånga upp de som verkligen vill och ta till vara exempelvis SFI-lärares kännedom om eleven vad det gäller språklig nivå och studieförmåga. Ett ansökningsförfarande där kandidaten får motivera varför denne ska antas och kortare praktik för att prova på i vägledande syfte kan tänkas vara aktuellt. Bilden nedan beskriver framtagen antagningsprocess inför uppstart av jobbspår.

Jobbspårens utformning anpassas efter arbetsgivarnas behov och förutsättningar. Det innebär att kedjorna av rustande insatser, som hakar i varandra, tas fram i nära samverkan med arbetsgivare, både privata och offentliga.

Vi kan konstatera att jobbspår i mindre skala är bra, då de i en högre omfattning procentuellt leder till arbete. Men för att fullt ut kunna nyttja möjlig verktyglåda handlar det i vissa lägen om att kunna samla fler arbetsgivare med liknande behov. Det finns sedan tidigare ett redan befintligt samarbete över kommungränserna vad det gäller de lokala jobbspåren. Det är viktigt att dessa samarbeten fortsätter utvecklas, så att resurser används effektivt med än större flexibilitet, vilket även ökar möjligheten att erbjuda arbetsgivarna "rätt person". Pågående och planerade jobbspår redovisas med innehåll och utformning i bilaga 2.

Social hänsyn vid offentlig upphandling

Enligt "Inköps- och upphandlingspolicyn" för kommunerna, ska miljökrav samt sociala och etiska krav, krav som gemensamt brukar betecknas hållbarhetskrav, beaktas i upphandlingar, i syfte att verka för en hållbar utveckling. Enligt policyn ska det när det är lämpligt ställas krav på att anbudsgivare vid kontraktets genomförande ska anställa eller erbjuda utbildning för arbetslösa personer inom målgruppen för överenskommelsen. Vid bedömningen om sådana krav ska ställas ska en avvägning göras utifrån vad som upphandlas och marknadens möjligheter att uppfylla kravet. Vidare hur ställda krav påverkar potentiella anbudsgivares förmåga att leverera eller utföra de varor, tjänster eller entreprenader som upphandlingen avser. Kommunens upphandlingsenhet har ett samarbete med Arbetsmarknadsenhet och Arbetsförmedlingen kring denna fråga, där tanken är att vi tillsammans skall vara behjälpliga att hitta personer som kan vara aktuella vid en vunnen upphandling. Denna process kan underlätta för personer som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden.

Hälsofrämjande-, Jämställdhets- och ungdomsperspektiv

Hälsofrämjandeperspektiv

För att öka möjligheterna för varje individ att tillgodogöra sig de arbetsmarknadsinsatser som erbjuds är det viktigt att uppmärksamma vilka faktorer som har en positiv påverkan på hälsan. Inom folkhälsan talar man om sociala bestämningsfaktorer. Arbetsituation, tillgång till utbildning och kultur- och fritidsaktiviteter är några av de faktorer som kan påverka vår hälsa. Även att det finns ett socialförsäkringssystem påverkar hälsan. Dessa faktorer har gemensamt att de är delar i ett samhällssystem där samhällets institutioner har stor påverkan på individens hälsa. Utöver detta spelar mjuka värden som socialt stöd och sociala nätverk en stor roll. Särskilt viktiga är dessa två faktorer för nyanlända som befinner sig i helt nytt sammanhang där man ofta har tappat en stor del av de nätverk och sociala strukturer som man tidigare ingick i. Studier visar också att nyanlända upplever en god hälsa vid tiden för uppehållstillstånd och en tid därefter, men att hälsan därefter återigen kan bli sämre. Att stärka individens sociala nätverk under den första tiden kan alltså vara en direkt hälsofrämjande insats, som gör att individen bibehåller en upplevd god hälsa. Andra faktorer som man talar om i folkhälsan är livsstilsrelaterade och handlar om kost, motion, sömnvanor, sex- och samlevnadsfrågor samt bruk av alkohol, narkotika eller tobak. Dessa faktorer kan individen påverka själv, men det kan endast ske med rätt information och kunskap. Ett hälsofrämjande arbetssätt är ännu ett gemensamt utvecklingsområde där varje aktör aktivt arbetar med att utveckla rutiner. Kan till exempel innebära att öka kompetensen om hälsa.

Jämställdhetsperspektiv

Under det gemensamma arbetet för att minska målgruppens arbetslöshet kommer vi ständigt ha fokus på att tänka och agera otraditionellt när det gäller "kvinnligt och manligt". Detta blir tydligt i vägledning och motivationsarbete mot bristyrken som finns idag och som vi enligt prognoser ser i framtiden. Vi har också för avsikt att sträva mot en jämställd fördelning i våra olika insatser och aktiviteter så som arbetspraktik, arbetsmarknadsutbildning och jobbspår. Varje part har uppdraget att fördela resurserna på ett sådant sätt att inte någon grupp gynnas omedvetet.

Likaså att förmedla jämställdhetens betydelse i svenskt arbets- och samhällsliv. Detta är faktorer som är relativt enkla att utvärdera och styra. Den stora utmaningen är att "jämtegrera" verksamheten, det vill säga att ett jämställdhetsperspektiv integrerat i verksamhet och genomförande. Detta kommer därför vara ett prioriterat horisontellt perspektiv i verksamhetsmöten för samverkansgruppen. De olika verksamheterna, hos respektive part, har sedan tidigare kommit olika långt i detta arbete och här finns också möjligheter att lära av varandra i samverkan. All statistik och uppföljning ska redovisas könsuppdelat. Vi behöver utvidga perspektiven för de individer som finns inom målgruppen att söka sig till alla typer av yrken oavsett om de traditionellt är kvinno- eller mansdominerande.

Ungdomsperspektiv

Målen för den svenska ungdomspolitiken definieras i propositionen "Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande" (2013/14:191). I den fastslås en tredelad övergripande målsättning om att alla ungdomar "ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma

sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen”. Att arbeta med ungdomspolitik är bindande för myndigheter och vägledande för kommuner och regioner. Rätten till delaktighet och inflytande gäller både övergripande politiska beslutsprocesser i samhället och insatser som berör unga som målgrupp. I propositionen fastslås att alla statliga beslut och insatser som berör unga ska ha ett ungdomsperspektiv.

Ungdomsperspektivet innebär vidare att unga ska:

- Beträktas som en mångfald individer
- Stödjas att bli självständiga
- Ha möjlighet att vara delaktiga och ha inflytande

I vårt gemensamma arbete betyder det att ungas intressen, behov och synpunkter ska beaktas vid planering, genomförande och uppföljning av insatser. En förutsättning för detta är att vi är inlyssnande och har kunskap om ungas villkor och behov samt kunskap om olika insatser och metoder som kan förbättra ungas levnadsvillkor.

Uppföljning av samverkan

Kommunerna och Arbetsförmedlingen åtar sig att svara på enkäter från Dua inom ramen för Duas uppföljning av samverkan och lokala jobbspår ur ett nationellt perspektiv. De lokalt uppsatta målen följs regelbundet upp av samordnarna och redovisas till styrgruppen. I samband med revidering av överenskommelsen lämnas en rapport till storstyrgruppen kring effekten av samverkan på verksamheten, målgruppen och måluppfyllelsen. Kommande revidering sker senast i februari 2021 och/eller vid behov.